

Small Steps 2 Success Sam Shankland

انواع کی ساده رونده در شطرنج

مرحله وسط بازی

www.achmazstore.ir

سام شنگلند

برگردان: محمد خیر خواه ثابت قدم

با همکاری استاد بزرگ پرهام مقصودلو

سَم شَنکَلَنَد

انواع پیاده‌ی رونده در شطرنج

مرحله‌ی وسط‌بازی

www.achmazstore.ir

www.achmazstore.ir

■ **سرشناسه:** شانکلند، سام - Sam, Shankland, Shankland, Sam
عنوان و نام پدیدآورنده: انواع
پیاپی رونده در شطرنج: مرحله‌ی وسط‌بازی / سم شنکلند؛ برگردان متن انگلیسی
به فارسی محمد خیر خواه ثابت‌قدم، با همکاری پرهام مقصودلو. ■ **مشخصات نشر:**
تهران، شباهنگ، ۱۴۰۰. ■ **مشخصات ظاهری:** ۱۶۷ ص؛ مصور ■ **شابک:**
۹ - ۲۶۱ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸ ■ **وضعیت فهرست‌نویسی:** فیبا ■ **یادداشت:**
عنوان اصلی: 2019 Success, Small Steps 2
■ **موضوع:** Chess -- Middlegames
■ **موضوع:** Chess -- Endgames
■ **شناسه افزوده:** خیر خواه ثابت‌قدم، محمد، ۱۳۴۶ - مترجم. ■ **شناسه افزوده:**
مقصودلو، پرهام ■ **رده‌بندی کنگره:** GV ۱۴۵۰/۳ ■ **رده‌بندی دیویی:** ۷۹۴/۱۲۳ ■ **شماره**
کتابشناسی ملی: ۷۶۳۸۸۴۳

سام شَنکَلند

انواع پیاده‌ی رونده در شطرنج

مرحله‌ی وسط‌بازی

برگردان متن انگلیسی به فارسی:

محمد خیرخواه ثابت‌قدم

با همکاری

استادبزرگ پرهام مقصودلو

Sam Shankland

Small Steps 2 Success

Mastering Passed Pawn Play

انتشارات Quality Chess

www.qualitychess.co.uk

www.achmazstore.ir

انواع پیاده روی رونده در شطرنج

مرحله‌ی وسط بازی

سَم شنک‌کلند

برگردان: محمد خیر خواه ثابت قدم

لیتوگرافی فروز ، چاپ نقش ایران ، صحافی آذین

چاپ یکم ۱۴۰۰ ، شمارگان ۵۰۰ جلد

شماره ۹ - ۲۶۱ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN 978 - 600 - 130 - 261 - 9

همه حقوق چاپ، نشر و توزیع این اثر محفوظ است.

انتشارات شباهنگ

مرکز پخش خیابان انقلاب ، خیابان شهدای زاندارمری ، پلاک ۶۰ ، تلفن ۶۶۹۶۴۲۳۵ - ۶

فروشگاه ۱ خیابان انقلاب ، رو بروی دانشگاه تهران ، پلاک ۱۱۹۴ ، تلفن ۶۶۴۹۱۰۹۸

فروشگاه ۲ خیابان انقلاب ، خیابان فروردین ، ساختمان ناشران ، پلاک ۲۷۳ ، تلفن ۶۶۹۵۳۶۰۹ - ۱۰

تقدیم به همه‌ی علاقمندان و شطرنج‌بازان نوجوان و جوان کشور که با مطالعه و تمرین پی‌گیر و هدفمند در جهت بهبود هرچه سریع‌تر «قدرت شطرنجی» خویش تلاش می‌کنند.

www.achmazstore.ir

فهرست

- ۹ ..... پیش درآمد استادبزرگ پرهام مقصودلو
- ۱۱ ..... سخن مترجم
- ۱۳ ..... پیش گفتار نویسنده
- ۱۵ ..... چکیده کتاب
- ۱۹ ..... راهنمای علائم استفاده شده در متن کتاب
- ۲۱ ..... فصل ۱ بازی با پیاده‌های متصل رونده
- ۴۳ ..... فصل ۲ استراتژی بازی در برابر پیاده‌های متصل رونده
- ۷۱ ..... فصل ۳ پیاده‌ی رونده‌ی منفرد ایزاری برای جمله به شاه
- ۹۳ ..... فصل ۴ استراتژی بازی در برابر پیاده‌ی رونده‌ی منفرد
- ۱۲۱ ..... فصل ۵ بازی با پیاده‌ی رونده‌ی حمایت‌شده
- ۱۴۱ ..... فصل ۶ استراتژی بازی در برابر پیاده‌ی رونده‌ی حمایت‌شده
- ۱۶۵ ..... چند نمونه از تجربیات استادبزرگ پرهام مقصودلو درباره کارگیری پیاده‌ی رونده

پیش درآمد استادبزرگ پرهام مقصودلو

بیاده‌ها تأثیرگذارترین مهره‌ها در شطرنج و به قول آندره دنیکن فیلیدور بازیکن افسانه‌ای فرانسه «روح شطرنج» هستند. بیاده‌ها برخلاف مهره‌های دیگر که آزادی عمل دارند فقط می‌توانند رو به جلو حرکت کنند و کوچکترین تصمیم برای راندن آنها بزرگترین و بیشترین تغییرات و کنش‌ها را در مراحل مختلف یک بازی ایجاد خواهد کرد.

اغلب بازی‌ها قبل از اینکه بیاده به عرض هشتم برسد و ارتقا یابد به پایان می‌رسند به این دلیل که تا آن لحظه انواع دیگر گونی‌ها را در وضعیت به وجود آورده‌اند و فشاری که روی یکی از طرفین وارد شده برای تحمیل شکست کافی بوده است. ارزیابی یک پوزیسیون شطرنجی به عوامل گسترده‌ای وابسته است که بیشتر آنها به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بستگی به ساختار بیاده‌ای دارند. ساختار بیاده‌ای روی امنیت شاه، تحرک سوارها، قرار گرفتن سوارها در خانه‌های کلیدی، کسب فضا در مرکز، کسب فضای ضروری برای اجرای خلاقیت در حمله همچنان همگی از ارزیابی بیاده‌ها تأثیر می‌گذارد و توجه به این نکات در لحظات مختلف بازی، اختلاف بازیکن قوی با بازیکن ضعیف را نمایان خواهد ساخت. به‌طور کلی ساختار بیاده‌ای بعد از مرحله‌ی شروع بازی تا حدی ثابت و پایداری پیدا کرده و این ثبات بازیکنان را راهنمایی می‌کند تا برای شناخت بهتر یک ساختار به مطالعه‌ی وضعیت‌های پیش‌آمده از شروع بازی متناظر با آن ساختار بپردازند تا به درک کاملی از فرم و ویژگی‌های آن ساختار بیاده‌ای برسند و با حرکات و مانورهای منطقی و استراتژی مربوط به آن ساختار آشنا شده و با استفاده از این آموخته‌ها در وسطبازی و آخربازی به پیش‌بینی برسند.

مهمترین نوع پیاده که نتیجه را در بازی‌های مهم رقم می‌زند **پیاده‌ی رونده** است.

پیاده غیرآزاد که در مقابل خود پیاده‌ی حریف را دارد و پیاده‌ی کاندیدا که امکان رونده شدن در صورت تعویض با پیاده‌ی ستون کناری حریف را دارد دیگر انواع پیاده هستند که **پیاده‌ی رونده** از همه‌ی آنها قدرتمندتر است و هر چقدر پیاده‌ی رونده خانه‌های بیشتری در عرض را پیموده باشد برای حریف خطرناک‌تر است.

خلق پیاده‌ی رونده‌ی ممتاز را در هیچ لحظه از بازی نباید نادیده گرفت و همواره تلاش برای ایجاد آن باعث کسب نتیجه‌ی دلخواه می‌شود. پیشروی پیاده‌ی رونده در لحظه‌ای برای ما مفید است که حریف به درستی قادر به بلوکه کردن آن نباشد و بیشترین تلفات را برای مقابله با آن باید بپردازد.

پیاده‌ی رونده‌ی حمایت شده در اکثر آخربازی‌ها حکم به برتری می‌دهد به این دلیل که از تمام حملات حریف جان سالم به در می‌برد و ایجاد این پیاده در آخربازی می‌تواند هدف ما در مرحله وسطبازی باشد.

خلق پیاده رونده ارتباط مستقیم با اکثریت پیاده‌ای در یک جناح دارد و تیزهوشی ما می‌تواند از یک پیاده کاندیدا پیاده رونده ممتاز بسازد. در غیراین صورت باید تمام توان خود را برای تعویض یا گرفتن مهره‌ی مسدودکننده به کار گیریم. پیاده‌ی رونده در مقاطعی از بازی به ویژه در آخربازی با فداکردن خود نیز می‌تواند امکانات جالبی برای حمله به مواضع حریف یا مشغول کردن سوارها یا شاه حریف در اختیار ما قرار دهد و به‌طور کلی شاید هیچ‌وقت ارتقا پیدا نکند ولی به خوبی حداقل یک مهره حریف را مشغول و از جریان بازی خارج کند و در هر جناحی که پیاده رونده داشته باشیم تمرکز حریف را از جناح

دیگر می گیرد و فضای خوبی برای کسب برتری در جناحی که حریف روی آن متمرکز نیست به ما می دهد.

این کتاب تجربیات بسیار آموزنده ای در مبحث پیاده روی رونده در اختیار تمامی شطرنج بازان قرار می دهد و مطالعه و کار بر روی محتویات آن برای بهبود پیش، تفکر و درک شما از مرحله وسط بازی تا آخر بازی بسیار سودمند خواهد بود.

استاد بزرگ پرهام مقصدولو

زمستان ۱۳۹۹

www.achmazstore.ir

سخن ما ترجم

ما آشناترین و فلک آستار از روی حقیقی نه از روی مجاز

یک چند درین بساط بازی گردیم رفیقیم به صندوق عدم یک‌یک باز

حکیم عمر خیام نیشابوری،

فیلسوف، ریاضی‌دان، ستاره‌شناس و ریاضی‌سرای ایرانی در دوره سلجوقی

فصلی اولیه‌ی من با سوپر استاد بزرگ سم شنکند به مسابقات قهرمانی شطرنج آمریکا در سال ۲۰۱۸ برمی‌گردد جایی که با حضور سوپر استادن بزرگی هم‌چون ناکسورل کاروونا و وسلی سو با اقتدار قهرمان شد و توانست ریتینگ خود را از مرز ۲۷۰۰ به حداکثر ۲۸۷۷ افزایش دهد. او در این مسابقات با بهره‌ی ریتینگ ۲۸۳۱ بازی کرده بود.

اما دلیل این پیشرفت سریع به‌منظرم جالب و مهم می‌آید. چراکه یکی قبل نتوانسته بود حتی مجوز ورود به مسابقات جام جهانی ۲۰۱۷ را کسب کند و از دور مسابقات خارج شده بود!

به گفته خودش بعد از این شکست و عدم حضور در مسابقات جام جهانی، فرصت مناسبی (دو فصل پائیز و زمستان ۲۰۱۷) به‌دست آورده بود تا بر روی محتوای کتابی که قول نوشتن آن را قبلاً به مرتبه خویش، یاکوب آگارد داده بود، کار کند. به‌همین سبب سریعاً هسته‌کار شد و محتوای تحقیق و پژوهش خود را که قبلاً بر روی محتوای آن کار کرده بود آماده‌سازی کرد و در همان ابتدای سال ۲۰۱۸ میلادی (یعنی بعد از گذشت حدود ۶ ماه) کتاب را با عنوان «گام‌هایی کوتاه برای پیشرفتی عظیم در شطرنج، استادی در بازی پیاده» منتشر کرد. درست بعد از انتشار کتاب، یعنی در مه سال ۲۰۱۸، در مسابقات قهرمانی شطرنج آمریکا شرکت کرد و قهرمان شد!

شاید خوانندگان کم‌وبیش بدانند که نوشتن کتاب درست مثل تدریس کردن، برای درک بهتر موضوع و استادی در آن بسیار مؤثر و کارآمد است و به‌نظرم یکی از دلایل قهرمانی وی در سال ۲۰۱۸ را باید درگیری ذهنی او با موضوع بسیار جذاب و کاربردی کتاب دانست. شنکند دو موضوع بکر برای کتاب خویش انتخاب کرده بود:

- از یک سو بررسی شرایطی که یک پیاده نباید بی‌دلیل به جلو رانده شود و از سوی دیگر شرایطی که حریف را وادار به راندن «ناخواسته و بی‌دلیل» پیاده‌ی خود کند. او با دقت بازی‌های متعددی را تحلیل و بررسی کرده و راهکارهای مؤثری را تهیه کرده بود که بسیار سودمند هستند و سپس شیوه‌ی به‌کارگیری آنها در شرایط مختلف بازی را ارائه کرده است.
- موضوع دوم «پیاده دوبله» بود. او به‌دقت تمامی خواص مثبت و منفی دوبله‌شدن پیاده را بررسی کرده و به خواننده می‌آموزد نوع مرغوب و نامرغوب پیاده‌ی دوبله کدام است.

او با استادی و شیوایی کلام این دو موضوع مهم را بازنمایی کرده و با گام‌های بسیار کوتاه آموزشی خویش، شرایط پیشرفت قابل‌توجهی در «قدرت شطرنجی» خواننده ایجاد می‌کند. بی‌دلیل نبود که دکتر میخائیل باتونیک به تمامی شاگردانش بعد از کسب عنوان «استاد بزرگ» چنین می‌گفت:

«پاداش دریافت عنوان استاد بزرگ، تحقیق در موضوعی بکر و تهیه و انتشار کتابی درباره‌ی آن است!»

او در مقدمه‌ی کتاب اول اشاره کرده بود که دیگر انواع ساختارهای متداول پیاده‌ای، نظیر پیاده‌ی منفرد، آویزان، رونده و غیره را نیز در برنامه‌ی آتی خود دارد و کتاب دوم خود را با عنوان «گام‌های کوتاه موفقیت در شطرنج» با موضوع بررسی انواع پیاده‌ی

بازی با پیاده یکی از ارکان استراتژی در شطرنج است و برخی بزرگان کاربرد استراتژی را تا زمانی می دانند که پیاده در صحنه نبرد حضور دارد. در این کتاب منحصرأ دربارهی راهکارهای بازی با انواع «پیادهی رونده» ای که ممکن است مرحلهی وسطبازی ایجاد شود صحبت شده است.

در واقع اگر سرباست بازی با حملهی مستقیم به شاه، خطاهای تاکتیکی و یا تساوی توافقی قبلاً روشن نشده باشد «پیادهی رونده» در هر بازی مطمئناً ایجاد خواهد شد.

اینکه چگونه باید با آن و یا در برابر آن بازی موضوع بسیار مهمی است که سرنوشت بازی را تعیین خواهد کرد. بازیهای زیادی در سطوح بسیار بالا می توان یافت که در آنها بازیکنی که دارای پیادهی رونده بوده با این پیاده به شکل نادرستی بازی کرده و یا بازیکنی که در مقابل آن قرار داشته عملکرد دفاعی نادرستی از خود به نمایش گذارده است.

در این کتاب انواع پیادهی رونده به سه گروه اصلی زیر تقسیم بندی شده است:

• پیاده های متصل رونده - Connected Passed Pawns

• پیاده ی منفرد رونده - Lone Passed Pawn

• پیاده ی رونده ی حمایت شده - Protected Passed Pawn

و در هر فصل راهکارهای استراتژیک متعددی

این کتاب توسط سوپر استادبزرگ سم شنکلند در ژوئن ۲۰۲۰ منتشر شده و بلافاصله مورد اقبال عموم شطرنجیان جهان قرار گرفته و نامزد بهترین کتاب سال ۲۰۲۰ از سوی فدراسیون جهانی شطرنج (فیده) شده است. استادبزرگ سم شنکلند عضو اصلی تیم ملی شطرنج آمریکا است. او در سال ۲۰۱۸ قهرمان شطرنج آمریکا شد و دو بار مدال طلای المپیاد شطرنج را با ریتینگی بالای ۲۷۰۰ دریافت کرده است.

بازی با پیاده یکی از ارکان استراتژی در شطرنج است و برخی بزرگان کاربرد استراتژی را تا زمانی می‌دانند که پیاده در صحنه‌ی نبرد حضور دارد. در این کتاب منحصراً درباره‌ی راهکارهای بازی با انواع «پیاده‌ی رونده»‌ای که ممکن است در مرحله‌ی وسط‌بازی ایجاد شود صحبت شده است.

در واقع اگر سرنوشت بازی با حمله‌ی مستقیم به شاه، خطاهای تاکتیکی و یا تساوی توافقی قبلاً روشن نشده باشد «پیاده‌ی رونده» در هر بازی مطمئناً ایجاد خواهد شد.

اینکه چگونه باید با آن و یا در برابر آن بازی کرد، موضوع بسیار مهمی است که سرنوشت بازی را تعیین خواهد کرد. بازی‌های زیادی در سطوح بسیار بالا می‌توان یافت که در آنها بازیکنی که دارای پیاده‌ی رونده بوده با این پیاده به شکل نادرستی بازی کرده و یا بازیکنی که در مقابل آن قرار داشته عملکرد دفاعی نادرستی از خود به‌نمایش گذارده است.

در این کتاب انواع پیاده‌ی رونده به سه گروه اصلی زیر تقسیم‌بندی شده است:

- پیاده‌های متصل رونده - Connected Passed Pawns
- پیاده‌ی منفرد رونده - Lone Passed Pawn
- پیاده‌ی رونده‌ی حمایت‌شده - Protected Passed Pawn

www.achmazstore.ir

و در هر فصل راهکارهای استراتژیک متعددی در شیوه‌ی بازی با یا در برابر آن ارائه شده است.

این کتاب توسط سوپر استادبزرگ سم شنکلند در ژوئن ۲۰۲۰ منتشر شده و بلافاصله مورد اقبال عموم شطرنج‌بازان جهان قرار گرفته و نامزد بهترین کتاب سال ۲۰۲۰ از سوی فدراسیون جهانی شطرنج (فیده) شده است. استادبزرگ سم شنکلند عضو اصلی تیم ملی شطرنج آمریکا است. او در سال ۲۰۱۸ قهرمان شطرنج آمریکا شد و دو بار مدال طلای المپیاد شطرنج را با ریتینگی بالای ۲۷۰۰ دریافت کرده است.

انتشارات شباهنگ

www.shabahangbook.com

ISBN 978-600-130-261-9

9 786001 302619

برای مشاهده قیمت به روز این کتاب به سایت
achmazstore.ir مراجعه نمایید.

shabahangbook.com

[shabahang_pub](https://www.instagram.com/shabahang_pub)

[shabahang_books](https://www.telegram.me/shabahang_books)

info@shabahangbook.com